

Asia C-319/21**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

21.5.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Corte d'appello di Venezia (Italia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

27.4.2021

Valittaja:

Agecontrol SpA

Vastapuolet:

ZR

Lidl Italia Srl

Pääasian kohde

Agecontrol SpA:n valitus Tribunale di Treviso tuomiosta nro 2053/2019, jolla oli hyväksytty ZR:n ja Lidl Italia Srl:n 30.4.2018 annettua seuraamismääräystä nro 28 vastaan esittämä vastaväite; kyseisellä seuraamusmääräyksellä Agecontrol SpA oli velvoittanut ZR:n ja Lidl Italia Srl:n 10.12.2002 annetun asetuksen (decreto legislativo) nro 306 4 §:n 1 momentin nojalla maksamaan 4 400,00 euron hallinnollisen seuraamusmaksun sillä perusteella, että nämä olivat laatineet hedelmille ja vihanneksille, jotka olivat lähteneet Lidl Italia Srl:n jakelukeskuksesta ja joiden määränpäänä olivat sen myyntipaikat, kaksi saateasiakirjaa, joissa tavarankäytön alkuperämaa oli ilmoitettu virheellisesti.

Ennakkoratkaisukysymys

Onko komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 5 artiklan 4 kohtaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 5 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan sekä 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 113 ja 113 a

artiklan kanssa, tulkittava siten, että siinä veloitetaan laatimaan saateasiakirja, jossa mainitaan sellaisten tuoreiden hedelmien ja vihannesten nimi ja alkuperämaa, jotka lähetetään valmiiksi pakattuina tai tuottajan toimittamissa alkuperäispakkauksissa, kuljettaessa niitä kaupan pitävän yhtiön jakelukeskuksesta saman yhtiön myyntipaikkaan, riippumatta siitä, onko pakkauksen sivulla joko suoraan pakkaukseen pysyvästi painettuina tai etikettiin, joka on erottamaton osa pakkausta tai joka on kiinnitetty pakkaukseen, merkittyinä asetuksen (EU) N:o 543/2011 I luvussa säädetyt merkinnät (kuten tuotteen nimi ja alkuperämaa) ja onko kyseiset tiedot sisällytetty myös sen toimittajan laskuihin, jolta tuotetta kaupan pitävä yhtiö, jonka talousosasto huolehtii kyseisten laskujen säilyttämisestä, on ostanut tuotteen, ja lomakkeeseen, joka sijoitetaan näkyvälle paikalle sen kuljetusvälineen sisäpuolelle, jossa tuotetta kuljetetaan?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Neuvoston asetus (EY) N:o 1234/2007 (jäljempänä asetus N:o 1234/2007), erityisesti 113 artiklan 3 kohta; 113 a artikla.

Täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 543/2011 (jäljempänä asetus N:o 543/2011), erityisesti 4 artiklan 2 kohta; 5 artikla; 8 artikla.

SEUT 267 artikla.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

10.12.2002 annetun asetuksen (decreto legislativo) nro 306 (jäljempänä asetus nro 306/2002) 4 §:n 1 momentti. ”Ellei teko ole rikos, sille, joka rikkoo Euroopan yhteisöjen komission, 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 113 ja 113 a artiklan, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna, nojalla vahvistamia tuoreita hedelmiä ja vihanneksia koskevia vaatimuksia, määrätään hallinnollinen seuraamusmaksu, jonka määrä on 550 euroa – 15 500 euroa.”

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Agecontrol SpA määräsi 30.4.2018 antamallaan hallinnollisella seuraamusmääräyksellä nro 28 rikkomukseen syyllistyneelle ZR:lle ja yhteisvastuulliselle Lidl Italia Srl:lle asetuksen nro 306/2002 4 §:n 1 momentin mukaisen 4 400,00 euron hallinnollisen seuraamusmaksun. Lidl Italia Srl -yhtiön jakelukeskukseen 25.9.2013 tehdyssä tarkastuksessa oli nimittäin todettu, että 3.6.2013 ja 29.7.2013 kaksi kyseisestä jakelukeskuksesta lähteneiden hedelmien ja vihannesten, joiden määränpäinä olivat saman yhtiön myyntipaikat, saateasiakirjaa oli annettu asetuksen N:o 543/2011 5 artiklan 4 kohdan vastaisesti: niissä tuotteiden alkuperämaaksi ilmoitettiin muu kuin se maa, jonka tuottaja oli

painanut alkuperäispakkaukseen, jossa tuote myytiin, ja joka oli niin ikään merkitty Lidl Srl:n tekemään hintakylttiin.

- 2 ZR ja Lidl Italia Srl vastustivat kyseistä seuraamusmääräystä Tribunale di Trevisossa (Trevison alioikeus), joka hyväksyi vastaväitteen ja kumosi seuraamusmääräyksen tuomiolla nro 2053/2019.
- 3 Agecontrol SpA valitti tuomiosta 11.3.2020 Corte d'appello di Veneziaan (Venetsian ylioikeus).

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 4 Agecontrol SpA katsoo, toisin kuin Tribunale di Treviso valituksenalaisessa tuomiossaan, että asetuksen N:o 1234/2007 113 a artiklasta ja asetuksen N:o 543/2011 5 artiklan 4 kohdasta ja 8 artiklasta käy ilmi, että kun hedelmät ja vihannekset on otettu kuljetettaviksi niiden pitämiseksi kaupan elintarvikekäyttöön, niiden täytyy kaikissa vaiheissa – myös silloin, kun niitä siirretään sisäisesti jakelukeskuksesta samalle talouden toimijalle kuuluvaan vähittäismyymälään – olla unionin vaatimusten mukaisia, erityisesti kyseisten tuotteiden saateasiakirjoihin merkittävien tietojen osalta.
- 5 Tämän tulkintansa tueksi valittaja viittaa Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston muistioon nro 2160916, jossa todetaan seuraavaa: ”Kyseistä säännöstä, jossa veloitetaan erityisesti mainitsemaan laskuissa ja saateasiakirjoissa tuotteiden alkuperämaa, sovelletaan kaikissa kaupan pitämisen vaiheissa sekä hedelmien ja vihannesten kuljetuksen aikana. Ainoat hedelmien ja vihannesten kuljetusta koskevat poikkeukset on lueteltu kyseisen asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa, ja ne koskevat tuotteita, jotka myydään tai toimitetaan varastointi-, kauppakunnostus- tai pakkaamispaikkaan.”
- 6 ZR ja Lidl Italia Srl puolestaan katsovat, että Italian lainsäädäntö tai unionin oikeus eivät kumpikaan velvoita laatimaan kuljetusasiakirjaa siitä, että hedelmiä ja vihanneksia siirretään omistajayhtiön varastosta sen myyntipaikkaan. Yhtäältä asetuksen N:o 543/2011 5 artiklan 2 kohdassa säädetään velvollisuudesta laatia saateasiakirja tai ilmoittaa kaupan pitämisen vaatimusten mukaiset tiedot lomakkeessa, joka sijoitetaan näkyvälle paikalle kuljetusvälineen sisäpuolelle; tämä velvollisuus koskee kuitenkin ainoastaan irtotavarana toimitettavia tavaroita, koska niitä ei pakata eikä niihin siksi ole mahdollista millään tavalla painaa unionin sääntelyn edellyttämiä tietoja. Toisaalta saman asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa säädetään ainoastaan, että laskuissa ja saateasiakirjoissa on mainittava tietyt tiedot; toisin kuin Agecontrol SpA väittää, siinä ei kuitenkaan edellytetä, että valmiiksi pakattuihin tai pakkauksessa oleviin tuotteisiin tulisi liittää kuljetusasiakirja, jossa ilmoitettaisiin samat tiedot, jotka on jo annettu pakkauksessa tai pakkausmerkinnöissä, etenkin nyt tarkasteltavan kaltaisessa tapauksessa, jossa hedelmiä ja vihanneksia kuljetetaan jakelukeskuksesta saman kaupallisen toimijan myyntipaikkaan.

- 7 Vastapuolet katsovat, ettei nyt tarkasteltavassa tapauksessa missään tapauksessa ole kyse unionin oikeuden kaupan pitämisen vaatimusten rikkomisesta, koska tuottajan toimittamissa alkuperäispakkauksissa, joissa asianomaisia hedelmiä ja vihanneksia kuljetettiin, oli painettu merkintä tai pakkausmerkintä, jossa ilmoitettiin hedelmien ja vihannesten asianmukainen alkuperä, ja tämä tieto mainittiin myös kuljetusvälineessä olleessa, Lidl Italia Srl:n laatimassa hintakyltissä.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöön perusteista

- 8 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan asetuksen N:o 543/2011 5 artiklan 4 kohdan tulkinnasta vallitsee epäselvyyttä, koska kyseisessä artiklassa ei luetella tilanteita, joihin liittyy velvollisuus laatia saateasiakirja, jossa hedelmien ja vihannesten alkuperämaa mainitaan niiden kuljetuksen aikana. Erityisesti tuomioistuin tiedustelee, onko mainittu velvollisuus olemassa silloin, kun seuraavat edellytykset täyttyvät yhtä aikaa: a) hedelmiä ja vihanneksia kuljetetaan pakkauksessa, jossa kuljetettavien tuotteiden alkuperämaa on merkitty joko suoraan pakkaukseen pysyvästi painettuna tai etikettiin, joka on erottamaton osa pakkausta tai joka on kiinnitetty pakkaukseen; b) tavaran kuljetus tapahtuu yhtiön jakelukeskuksesta saman yhtiön myyntipaikkaan; c) laskut ja saateasiakirjat, jotka koskevat suhteita tuotteita toimittaneisiin kolmansiin osapuoliin, sisältävät mainitun säännöksen edellyttämät tiedot, erityisesti tiedon tuotteiden alkuperästä; d) tavaran nimi ja alkuperämaa on mainittu myös lomakkeessa, joka on sijoitettu näkyvälle paikalle sen kuljetusvälineen sisäpuolelle, jossa tuotteita kuljetetaan.
- 9 Yhtäältä voitaisiin nimittäin katsoa, että tämä velvollisuus koskisi ainoastaan tilannetta, jossa tavaraa kuljetetaan Lidl Italia Srl:n ja ulkopuolisten tavarantoimittajien välillä, jolloin kyse olisi sellaisesta kaupan pitämisen vaiheesta, jonka osalta unionin oikeudessa säädetään velvollisuus tehdä kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyviä vaatimustenmukaisuustarkastuksia.
- 10 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan olisi jopa mahdollista katsoa, että nyt tarkasteltava velvollisuus koskisi ainoastaan asetuksen N:o 543/2011 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja irtotavarana toimitettavia tavaroita, ei siis tilannetta, jossa tuotteita kuljetetaan pakkauksessa, jossa vaaditut tiedot on annettu 5 artiklan 1 kohdassa säädetyllä tavalla, koska 5 artiklan 4 kohta ei ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan ole välittömästi sitova.
- 11 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että kyseistä velvollisuutta voitaisiin tulkita myös niin, että sitä sovelletaan kaikkiin hedelmien ja vihannesten kuljetuksen vaiheisiin, joiden tarkoituksena on hedelmien ja vihannesten saattaminen kulutukseen. Asetuksen N:o 1234/2007 113 a artiklan 3 kohdassa nimittäin mainitaan myös pelkkä toimittaminen toimintana, jota hedelmä- ja vihannesalan haltija ei saa harjoittaa noudattamatta kaupan pitämisen vaatimuksia. Toimittaminen edellyttää tavaran siirtämistä paikasta toiseen ja,

koska säännöksessä asiaan ei oteta kantaa, on pidettävä merkityksettömänä sitä, ovatko lähtöpaikka ja määränpää saman oikeushenkilön määräysvallassa.

- 12 Ainoat poikkeukset nyt tarkasteltavan velvollisuuden noudattamisesta olisivat asetuksen N:o 543/2011 5 artiklan 4 kohdassa säädetty poikkeus, joka koskee kuluttajalle kaupan yhteydessä annettavaa kuittia, ja saman asetuksen 4 artiklassa luetellut poikkeukset, joihin ei sisälly tilannetta, jossa tavaraa siirretään jakelukeskuksesta samalle oikeushenkilölle kuuluvaan myyntipaikkaan.
- 13 Jälkimmäisen tulkinnan mukaan nyt tarkasteltavassa tapauksessa ei olisi annettava mitään merkitystä sille seikalle, että unionin lainsäädännössä edellytetyt kaupan pitämistä koskevat tiedot oli joka tapauksessa asianmukaisesti esitetty hedelmien ja vihannesten saateasiakirjoissa, jotka liittyivät Lidl Italia Srl:n ja sen toimittajan välisiin suhteisiin, toimittajan toimittamissa pakkauksissa, joissa tavaraa kuljetettiin, ja lomakkeessa, joka oli sijoitettu näkyvälle paikalle sen kuljetusvälineen sisäpuolelle, jossa tuotteita kuljetettiin, koska saateasiakirjan laatimiseen liittyviä velvoitteita ei voida korvata toisilla.

TYÖASIAKIRJA